

ศีล 5 กับการแก้ปัญหาภาวะ “ไร้ศีล” ในสังคมไทย

5 Precepts and the Solution to the Problem of “Immoral Condition” in Thai Society

สุนทรภรณ์ บุญช่วย^{1*} และจุฑามาศ จุลจันทร์²

¹ ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

² นิสิตปริญญาโท สาขาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรม คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

*Sunhakrisana.B@student.chula.ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอให้ผู้อ่านเข้าใจและตระหนักถึงภาวะ “ไร้ศีล” ในสังคมไทย และเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจถึงความสำคัญของศีล 5 อันจะเป็นส่วนหนึ่งในการผลักดันให้เกิดการนำหลักศีล 5 ไปใช้ในทางปฏิบัติที่แพร่หลายเพื่อป้องกันปัญหาอาชญากรรมของสังคมไทยในอนาคต และความสำคัญของศีล 5 ตลอดจนบทบาทของศีล 5 ในการป้องกันภาวะ “ไร้ศีล” หรือปัญหาอาชญากรรมในสังคมไทย ซึ่งสรุปได้ว่าภายใต้สภาพสังคมปัจจุบันที่กดดัน เป้าหมายทางสังคมที่ให้ความสำคัญกับ “เงิน” และ “ชื่อเสียง” ส่งผลให้มนุษย์ผู้เต็มไปด้วยกิเลสตัณหากระทำความผิดได้โดยง่าย ศีล จึงเป็นข้อพึงปฏิบัติที่กำหนดขึ้นเพื่อจัดการกับความวุ่นวาย และความไร้ระเบียบของสังคม โดยศีลเบื้องต้นที่พึงปฏิบัติโดยทั่วไป คือ หลักของศีล 5 ซึ่งเป็นข้อห้ามที่พึงยึดเป็นเครื่องเตือนสติ ยับยั้งจิตใจก่อนจะนำความเสียหายมาสู่ตนและคนในสังคม และด้วยแนวคิดกระบวนการยุติธรรมทางเลือกที่อาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในสังคม และด้วยแนวคิดอาชีวศึกษาเชิงพุทธที่มุ่งเน้นหาสาเหตุและแนวทางแก้ไขปัญหาอาชญากรรมที่ระดับของจิตใจ โดยศีล 5 อันเป็นธรรมะข้อหนึ่งที่เป็นกฎ ข้อห้าม ที่สามารถยึดเป็นหลักเตือนใจและห้ามปรามพฤติกรรมอาชญากรรมได้เป็นอย่างดี ปัจจุบันจึงมีการนำหลักศีล 5 มาประยุกต์ใช้เพื่อแก้ไขปัญหาอาชญากรรม และควรส่งเสริมศีลให้ 5 เป็นแนวปฏิบัติที่ขยายวงกว้างครอบคลุมสังคมไทยอันเป็นสังคมพุทธเพื่อลดและป้องกันปัญหาอาชญากรรม หรือสภาวะ “ไร้ศีล” ในสังคมอย่างต่อเนื่องในอนาคต

คำสำคัญ: ศีล 5 ไร้ศีล สังคมไทย การกระทำความผิด

Abstract

The objectives of this academic article were to provide the reader understanding and realization of "Immoral Condition" in Thailand and to create a better understanding of the importance of 5 precepts which will be part in driving for the introduction of the 5 precepts to be practiced widespread in order to prevent crime in Thai society in the future, and the importance of the 5 precepts in preventing "Immoral Condition" or crimes in Thai society. It could be thus concluded that under the current social pressure, social goals that focus on "money " and " fame ", human beings are full of passions and easily commit wrongdoing. The precepts thus are a set of rules to deal with turmoil and the disobedience of society; the basic precepts that are generally practiced is the 5-precept principles, which are prohibition to be a reminder and obstacle to commit wrongdoing before damaging self and society. Additionally, the alternative justice is the important concept that requires the cooperation of all parties to solve the criminal problems in the society. Buddhist criminology is the approach that focuses on determining the causes and the solutions to criminal problems at mental level. The 5 precepts are one of the religious restrictions that can hold essentially recognizable and discourage criminal behavior, as well. The 5 precepts currently have also been applied to solve the crime. Additionally, the 5 precepts should be promoted to be practiced widespread in Thai Buddhist society to further reduce and prevent crime or "Immoral Condition".

Keywords: 5 precepts, immoral, Thai society, committing crime

1. บทนำ

ในคัมภีร์พระพุทธศาสนา “ศีล” หมายถึง ความประพฤติที่ตึงงาม สะอาด ทั้งกาย และวาจา อันมาจากใจที่สูงเป็น กุศล ศีล จึงเป็นวินัยในสังคม ให้อัจฉริยะซึ่งใจในการที่จะควบคุม กาย วาจา ใจ ของตนไม่ให้เบียดเบียนกัน และ รู้จักละอาย ต่อความชั่วที่นำความเดือดร้อนมาให้กับตนเองและผู้อื่น ทำให้เกิดชีวิตที่สงบเรียบร้อยอยู่ในสังคมด้วยดี และเกิดสันติสุขขึ้นใน สังคม โดย “ศีล 5” ถือได้ว่าเป็นกฎระเบียบอยู่คู่กับสังคมชาวพุทธของไทยมายาวนาน ก่อนที่จะมีการตรากฎหมายขึ้นมา บังคับใช้เสียอีก ศีล 5 ได้จัดระเบียบชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมของมนุษย์ให้อยู่อย่างปกติสุข ดังที่พระเทพเวที (ประยูรย์ ปยุตโต)¹ ได้กล่าวไว้ว่า

“...การรักษากาย วาจา อย่างดี ไม่เบียดเบียนกัน จะเป็นพื้นฐานการดำรงชีวิตของผู้คนในสังคมเพื่อให้สังคมโดยรวม เกิดความสงบร่มเย็นขึ้นได้ โดยหลักการพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนพึงปฏิบัติเป็นเบื้องต้นนั้นคือ หลักศีล 5...”²

ด้วยผลแห่งการปฏิวัติอุตสาหกรรมในยุโรป ส่งผลให้หลาย ๆ ประเทศทั่วโลกตื่นตาตื่นใจกับความแปลกใหม่ของ วิทยาการอันทันสมัย อีกทั้งเริ่มแข่งขันกันพัฒนาประเทศ แย่งชิงความเป็นหนึ่งทางเศรษฐกิจและสังคม “เงิน” กลายเป็น ปัจจัยสำคัญในการแลกเปลี่ยนและสร้างสัมพันธ์ของผู้คน ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่งผลให้เกิด การเปลี่ยนผ่านสังคมสู่ความเป็นสมัยใหม่ (modern society) สังคมที่แม้จะทำให้ชีวิตของผู้คนได้รับความสะดวกสบายใน การดำรงชีวิตด้วยสิ่งประดิษฐ์และเทคโนโลยีอันทันสมัย แต่อีกด้านหนึ่งกลับดึงชีวิตและจิตใจของผู้คนให้ห่างหายจาก คุณธรรม ความดี ทุกสังคมตกอยู่ในเงื้อมมือของระบบทุนนิยม ประกอบกับความต้องการที่เพิ่มมากขึ้นจากความต้องการ ปัจจัยสี่ เป็นความต้องการปัจจัยที่ห้า หก หรือเจ็ดอย่างไม่มีที่สิ้นสุดดังที่อับราฮัม มาสโลว์³ เจ้าของทฤษฎีลำดับขั้นความ ต้องการกล่าวถึงความต้องการอย่างไม่มีที่สิ้นสุดของมนุษย์ ดังนั้นเมื่อมนุษย์ไม่รู้จักพอในความต้องการของตนเอง จึงนำไปสู่ สภาวะตึงเครียดและแรงกดดันทางสังคมจากเป้าหมายของชีวิตที่อยู่ภายใต้กรอบแห่งโลกทุนนิยมมุ่งแสวงหาชื่อเสียงเกียรติยศ ความมั่งคั่ง เงินทอง ก่อเกิดอาชญากรรม หรือผู้กระทำความผิดที่เพิ่มมากขึ้นในสังคม จาก “สยามเมืองยิ้ม” คำที่ผู้มาเยือนมักจะ กล่าวถึงเอกลักษณ์อันโดดเด่นของคนไทยในอดีตที่ผู้คนมีความยิ้มแย้มแจ่มใส เมตตากรุณา มีการขอบคุณ ขอโทษ ให้อภัย ยึด มั่นในหลักธรรมของพระพุทธศาสนาอันเป็นศาสนาประจำชาติของไทย ดังที่พระอาจารย์มิตซูโอะ คเวสโก กล่าวถึงความ เปลี่ยนแปลงของสังคมไทย ในหนังสือยิ้มน้อย ๆ ในใจของท่านว่า

“...เมื่อครั้งที่อาจารย์เดินทางมาเมืองไทยใหม่ ๆ ประมาณ 36 ปีก่อน อาจารย์รู้สึกทึ่งว่าบรรยากาศบ้านเมืองใน ช่วงเวลานั้นดูร่มเย็นเป็นสุข โดยเฉพาะในสังคมชนบท เมื่อพบหน้ากันไม่ว่าจะเป็นใครก็ตามเขาก็จะยินดีต้อนรับด้วยใบหน้ายิ้ม แย้มแจ่มใสสมกับได้ชื่อว่าเป็นสยามเมืองยิ้ม ผู้คนมีความเป็นมิตรต่อกันไม่ทำร้ายกันรุนแรงเหมือนอย่างในปัจจุบันมีการก่อ วิชากรรม เผาบ้าน เผาเมืองฆ่ากัน ทำร้ายกันถึงขนาดมีการพุดกันว่า สังคมไทยมีความแตกแยก เกลียดชังกัน...”⁴

เมื่อสภาพสังคมมีความแปรเปลี่ยน รั้งสรรค์สิ่งชั่วร้ายทางวัตถุให้ผู้คนหลงใหลมัวเมาไปกับทรัพย์สินเงินทอง สภาพสังคมที่ เต็มไปด้วยกิเลสตัณหา ความอยากได้อะไรก็มี จึงเป็นการยากที่คนในสังคมจะรักษา กาย วาจา ใจ ให้สงบ สะอาด หรือเป็นปกติ สุขได้ ปัญหาอาชญากรรมจึงปรากฏอย่างดาษดื่นทั่วทุกสังคม จากอาชญากรรมพื้นฐานอย่าง การลัก ใจ ชิง ปล้น ได้พัฒนาสู่ รูปแบบอาชญากรรมที่ทวีความรุนแรง และมีรูปแบบที่ซับซ้อนมากขึ้นตามการพัฒนาของสังคม ตลอดจนตัวอาชญากรรมที่

¹ สมณศักดิ์ในขณะนั้น ปัจจุบันคือ ศาสตราจารย์พิเศษ สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ เจ้าอาวาสวัดญาณเวศกวัน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

² พระเทพเวที (ประยูรย์ ปยุตโต). (2532). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย.

³ คณิง นันทนะ. (ม.ป.ป.). *ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ (Maslow's Hierarchical Theory of Motivation)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา.

⁴ พระอาจารย์มิตซูโอะ คเวสโก. (2553). *ทุกข์เพราะไม่มีเมตตาแก่ตนเอง. ยิ้มน้อยๆ ในใจ*. กรุงเทพฯ: อักษรสัมพันธ์ (1987). น. 1-4.

แพร่กระจายอยู่ทุกกลุ่มชน ไม่ว่าจะยากดีมีจน เด็กหรือผู้ใหญ่ ชายหรือหญิงต่างมีการกระทำผิดได้ทั้งสิ้น โดยพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) (สมณศักดิ์ขณะนั้น)จึงกล่าวว่า “...ปัจจุบันประเทศไทยมีการล่วงละเมิดศีล 5 มากแทบจะเรียกได้ว่าไร้ศีล...”⁵

ดังนั้นผู้เขียนจึงร้อยเรียงบทความนี้ขึ้นเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจและตระหนักถึงภาวะ “ไร้ศีล” ในสังคมไทย และเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจถึงความสำคัญของศีล 5 อันจะเป็นส่วนหนึ่งในการผลักดันให้เกิดการนำหลักศีล 5 ไปใช้ในทางปฏิบัติเพื่อป้องกันปัญหาอาชญากรรมอีกแนวทางหนึ่งให้กับสังคมไทยได้ในอนาคต

2. อย่างไรจึงเรียกว่าภาวะ “ไร้ศีล”

ภาวะ “ไร้ศีล” อาจไม่ได้มีการบัญญัติความหมายไว้อย่างชัดเจนแต่หากย้อนมองสภาพสังคมไทยปัจจุบันจะสามารถเข้าใจถึงภาวะ “ไร้ศีล” ได้โดยง่าย ดังที่จะสังเกตได้จากข่าวอาชญากรรมที่ปรากฏในสังคมไทยปัจจุบันเป็นคำตอบที่ดีในการชี้ให้เห็นถึงภาวะ “ไร้ศีล” อย่างชัดเจนโดยเฉพาะการไร้ศีล 5 เนื่องจากอาชญากรรมที่พบมีความสอดคล้องต่อศีล ทั้ง 5 ข้อ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 อธิบายถึงความสอดคล้องของศีล 5 กับอาชญากรรมในสังคมไทย

ศีล 5	กรณีศึกษา	ผลจากการกระทำผิด
<p>ศีลข้อที่ 1</p> <p>เว้นจากการฆ่าสัตว์ตัดชีวิตและ เบียดเบียนชีวิตของกันและกัน</p>	 <p>25 พฤษภาคม 2560 "เปรี้ยว" หรือ น.ส.ปริยานุช โนนวังชัย ที่กลายเป็นอาชญากรสาวชื่อดังในคดีฆ่าหั่นศพ “แอม” เพียงเพราะแอม เป็นสายให้ตำรวจเรื่องยาเสพติดจนทำให้แฟนเปรี้ยวถูกจับ⁶</p>	<p>ทำให้ขาดอิสรภาพในเรือนจำ และได้รับความทุกข์ทั้งกายและใจ</p>

⁵ ชันทอง วัฒนะประดิษฐ์. (2558). พุทธวิธีสร้างแรงจูงใจในการรักษาศีล 5.วารสารจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ปีที่ 5. น.3.

⁶ คมชัดลึก. (2560). ทำไม "เปรี้ยว" กล้าหั่นศพ !! ซึ่งทำให้เธอกลายเป็นผู้ต้องหาหญิงรายแรกของไทยที่ก่อเหตุฆาตกรรมแล้วฆ่าหลบศพ ทำความรู้จักเธอผ่านพี่สาว "ห้องเดียวกัน" สืบค้น 5 พฤศจิกายน 2560. จาก www.komchadluek.net/news/scoop/281918.

ศิลปะ 5	กรณีศึกษา	ผลจากการกระทำผิด
<p>ศิลปะข้อที่ 2 เว้นจากการลักทรัพย์ ขโมยของผู้อื่น</p>	 <p>8 พฤศจิกายน 60 สาวมหาลัยฉกเงินหญิงชราใน รพ. ราชบุรีบุรณะ โดย สารภาพเพิ่งทำครั้งแรก สามิตายต้องสู้ชีวิตลำพัง นำเงินมาเป็นทุนรักษาตัว และจ่ายค่าจ่ายค่าห่วยใต้ดินที่ค้างชำระเจ้ามือ⁷</p>	<p>ทำให้เกิดความอับอาย และเสียทรัพย์สินมากยิ่งขึ้น</p>
<p>ศิลปะข้อที่ 3 คือ ให้เว้นจากการประพาศติผิดในกาม หรือ เว้นจากการประพาศติผิดประเวณี</p>	 <p>5 กรกฎาคม 2557 นายวันชัย หรือเกม แสงขาว อายุ 21 ปี พนักงานปูเตียง การรถไฟแห่งประเทศไทย (รฟท.) ก่อคดีข่มขืนฆ่า “น้องแก้ม” เด็กหญิงวัย 13 ปี บนตู้โดยสารรถไฟและโยนร่างเหยื่อทิ้งทางหน้าต่างรถไฟในเขต จ. ประจวบคีรีขันธ์⁸</p>	<p>ทำให้ได้รับความอับอาย ถูกคนในสังคมเกลียดชัง ถึงกับให้ลงโทษประหารชีวิต</p>

⁷ ไทยรัฐออนไลน์. (2560). จับแล้วสาวมหาลัยฉกเงินหญิงชราใน รพ.ราชบุรีบุรณะ เอาไปจ่ายค่าห่วยใต้ดิน. สืบค้น 9 ธันวาคม 2560. จาก <https://www.thairath.co.th/content/1129263>

⁸ ไทยรัฐออนไลน์. (2557). ตัดสินคดีน้องแก้มประหารไอ้เกมที่ข่มขืนฆ่า. สืบค้น 5 พฤศจิกายน 2560. จาก <https://www.thairath.co.th/content/453881>

ศิลปะ 5	กรณีศึกษา	ผลจากการกระทำผิด
<p>ศิลปะข้อที่ 4</p> <p>คือ ให้เว้นจากการพูดเท็จ พูดไม่เป็นความจริง</p>	 <p>21 เมษายน 2560 รศ.ดร.สวัสดี แสงบางปลา อดีตประธานกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำกัด ถูกอนุัติหมายจับในข้อหาฉ้อโกงประชาชน เนื่องจากหลอกเพื่อนอาจารย์เพื่อนร่วมมหาวิทยาลัย ลงทุนซื้อโควตาสลากกินแบ่งรัฐบาล หรือ ลอตเตอรี่ โดยมีผู้ตกเป็นเหยื่อมากกว่า 160 คน รวมมูลค่าความเสียหาย 1,400 ล้านบาท⁹</p>	<p>ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงและความดีที่เคยกระทำมา ไม่มีคนเชื่อถือในสิ่งที่พูดอีกต่อไป</p>
<p>ศิลปะข้อที่ 5</p> <p>เว้นจากการดื่มสุรา และเมรัยรวมถึงเครื่องดื่มของเมา ยาเสพติดให้โทษ</p>	 <p>10 พฤศจิกายน 2560 นายแพทย์ยอร์น จิระนคร รองผู้ตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขและเป็นผู้ตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขเขต 12 เมาสุราขับรถยนต์เก๋งพุ่งชนประตูดุขณะ นายสมชาย ยามดี อายุ 22 ปี รปภ.ของกระทรวงกำลังปิดประตู ได้รับบาดเจ็บสาหัส¹⁰</p>	<p>เสื่อมเสียชื่อเสียง ตำแหน่งหน้าที่การงาน เสียทรัพย์สิน</p>

⁹ คมชัดลึก. (2560). ต่วน! ออกหมายจับ "ดร.สวัสดี" โกงเงินสหกรณ์จุฬาฯ.สืบค้น 5 พฤศจิกายน 2560.

จาก<http://www.komchadluek.net/news/breaking-news/273001>

¹⁰ ไทยรัฐออนไลน์. (2560). พยานยันชัด หมอยอร์น คล้ายคนเมาขับทัปรปภ. เพื่อนคร้ามารับเคราะห์แทน. สืบค้น 5 พฤศจิกายน 2560. จาก<https://www.thairath.co.th/content/1125197>.

จากตารางเปรียบเทียบอาชญากรรมในสังคมไทยกับหลักศีล 5 ข้างต้น แสดงให้เห็นถึงการกระทำผิดที่เกิดขึ้นไม่เพียงเป็นความผิดในทางกฎหมายเท่านั้น แต่ยังมีลักษณะที่ละเมิดต่อหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในเรื่องของศีล 5 อย่างเห็นได้ชัด ทำให้ปัจจุบันประเทศไทยกลายเป็นอันดับต้น ๆ ของประเทศที่มีอัตราการต่อนักท่องเที่ยวมากที่สุดในโลก โดยจากการรายงานของกรุงเทพมหานครเมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2560 ว่าเว็บไซต์ บิสสิเนสอินไซด์ ออสเตรเลีย เปิดเผยโดยอ้างรายงานการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวจัดทำโดยเวิลด์ อีโคโนมิก ฟอรัมว่า ไทยติดอันดับที่ 19 ใน 20 ประเทศที่อันตรายสำหรับนักท่องเที่ยวมากที่สุดในโลก โดยในช่วง 13 ปีที่ผ่านมา มีผู้เสียชีวิตจากเหตุรุนแรงจำนวนกว่า 6,500 ราย¹¹ นอกจากนี้ข้อมูลจากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติพบว่าในปี 2557 มีอัตราการตีมีดเครื่องตีมีดแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 32.3 โดยผู้ชายมีอัตราการตีมีดสูงกว่าผู้หญิงประมาณ 4 เท่า กลุ่มวัยทำงานมีอัตราการตีมีดสูงกว่ากลุ่มเยาวชนและกลุ่มผู้สูงอายุ (ร้อยละ 38.2, 25.2 และ 18.4 ตามลำดับ)¹² และ อัตราหายาร่างที่นับวันก็จะสูงขึ้น อันมีสาเหตุจากปัญหาการประพาดินอกใจกัน ที่น่าเศร้าสลดใจที่สุดคือ สถิติคดี “ข่มขืน” ในประเทศไทยติดอันดับโลก¹³ และยังพบว่าประเทศไทยมีปัญหาคอร์รัปชันอันดับที่ 2 ของเอเชีย¹⁴

จากข่าวอาชญากรรมและรายงานสถิติดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงความไม่ปกติของสังคมไทยอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งความไม่ปกติถ้ามองในมุมของพระพุทธศาสนา ตามความหมายของ “ศีล” ก็อาจกล่าวได้ว่าสังคมไทยมีความเสื่อมของศีลมากขึ้นทุกทีซึ่งจากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ¹⁵ พบว่า มีเพียงร้อยละ 5.4 เท่านั้นของจำนวน ผู้เข้าวัดที่รักษาศีล 5 เป็นประจำทุกวัน จึงเป็นที่มาของภาวะที่ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต) (สมณศักดิ์ในขณะนั้น) กล่าวว่า “...ปัจจุบันประเทศไทยมีการล่วงละเมิด ศีล 5 มากแทบจะเรียกได้ว่าไร้ศีล...”¹⁶ ก็ว่าได้

3. “ศีล 5” สำคัญไฉน

“ ศีลเป็นเบื้องต้นเป็นที่ตั้งเป็นบ่อเกิดแห่งคุณความดีทั้งหลายและเป็นประธานแห่งธรรมทั้งปวง บุคคลใดชำระศีลให้บริสุทธิ์แล้ว จะเป็นเหตุให้เว้นจากความทุจริต จิตจะระริงแจ่มใส และเป็นทำหยังลงมหาสมุทร คือ นิพพาน”¹⁷

จากคำกล่าวก่อนอาราธนาศีลข้างต้นแสดงให้เห็นว่าศีล ในฐานะที่เป็นพื้นฐานแห่งการประพฤติที่ดีงาม และยังความผาสุกมาสู่ผู้น้อมนำไปปฏิบัติ โดยศีลได้ถูกนำมาเป็นเครื่องกำหนดกฎเกณฑ์การอยู่ร่วมกันในสังคมก่อนที่จะมีการตรากฎหมายขึ้นใช้อย่างเช่นทุกวันนี้ เพื่อให้สังคมนั้นเกิดความสงบเรียบร้อย¹⁸ ในคัมภีร์พระพุทธศาสนา สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของศีล ซึ่งมีจุดหมายเพื่อมุ่งเน้นขัดเกลาจิตใจตน เพื่อเป็นฐานให้เกิดสมาธิที่มั่นคงและมีปัญญาเห็นความจริงในอริยสัจ 4 ใน

¹¹ กรุงเทพมหานคร. (2560). **ไทยติดโผ 1 ใน 20 ชาติอันตราย**. สืบค้น 5 พฤศจิกายน 2560.

จาก: <http://www.bangkokbiznews.com/news/detail/758656>.

¹² กลุ่มสถิติสังคม.(2557). **การสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่ และการตีมีดสุราของประชากร พ.ศ. 2557**. สำนักงานสถิติแห่งชาติ. น.20.

¹³ ไทยรัฐ. (2556)**ไทยฉาวสถิติคดี "ข่มขืน" พุ่งติดอันดับโลก**. สืบค้น 5 พฤศจิกายน 2560.

จาก <http://www.dmh.go.th/stydepression/news/view.asp?id=411>.

¹⁴ เดลินิวส์. (2556). **ไทยติดอันดับคอร์รัปชันที่ 2 ของเอเชีย** อิเหนาแชมป์. สืบค้น 5 พฤศจิกายน 2560.

จาก <https://www.dailynews.co.th>.

¹⁵ สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2555). **สถิติศาสนาและวัฒนธรรม**. สืบค้น 5 พฤศจิกายน 2560. จาก www.nso.go.th/sites/2014

¹⁶ ชันทอง วัฒนะประดิษฐ์. (2558). **พุทธวิธีสร้างแรงจูงใจในการรักษาศีล 5**.วารสารจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ปีที่ 5. น.3.

¹⁷ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). **พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. เล่ม 36. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. น.445

¹⁸ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ผู้จัดทำ. (2539). **พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เล่ม 11**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. น.89-97.

ที่สุด ศิลปินจึงเป็นข้อปฏิบัติเพื่อการประพฤติพรหมจรรย์ ทั้งของหมู่สงฆ์สาวก และคฤหัสถ์ผู้ที่เป็นอุบาสก อุบาสิกา ในพระพุทธศาสนา¹⁹ ศิลปินไม่เพียงการฝึกหัดความประพฤติปฏิบัติในทางที่ดีงามและทำให้ผู้ที่พบเห็นเกิดความเลื่อมใสศรัทธาเท่านั้น แต่ศิลปินยังเป็นเครื่องมือตรวจสอบตนเองว่าเป็นผู้ที่มีศรัทธามั่นคงในพระรัตนตรัย และเป็นผู้ประกอบด้วยศีลอย่างเคร่งครัด ไม่ถูกตัณหาและทิวฐิครอบงำเป็นไปเพื่อสมาธิเป็นทางให้พ้นจากอบายภูมิ²⁰ โดยหลักธรรมสำหรับประชาชนชาวพุทธนั้น หมายความว่า ศีล 5 หรือศีลอุโบสถที่คฤหัสถ์พึงปฏิบัติ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายให้เกิดความเห็นถูกนำพามาซึ่งความสุขหลุดพ้นอำนาจกิเลสตัณหา ความต้องการอันไม่เหมาะสมไม่ควรทั้งปวง ดังนั้นการรักษาศีลไม่ใช่เป็นการกระทำตามกฎหมายข้อบังคับ เพราะธรรมชาติของมนุษย์นั้นยังบังคับยังเกิดการต่อต้าน หากทางหลบเลี่ยงไม่ให้ผิดกฎหมายข้อบังคับ ไม่ได้เห็นความสำคัญที่แท้จริงในการปฏิบัติตามกฎ หรือ ศีล นั้น แต่ในทางตรงข้าม ศีล ที่เกิดจากสมาธิและปัญญาพิจารณาเห็นถึงคุณประโยชน์ของศีลในแต่ละข้อ รู้ถึงจุดมุ่งหมายที่แท้จริงแล้วจะนำไปสู่การปฏิบัติด้วยความตั้งใจ สำรวมระวัง เพื่อก้าวไปสู่จุดมุ่งหมายแห่งศีลนั้น

ศีล 5 เป็นคุณธรรมพื้นฐาน เป็นเครื่องช่วยควบคุมกายวาจาของมนุษย์ให้เรียบร้อย เพื่อให้มนุษย์อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุขพอสมควร หากมีผู้ใดทำผิดศีลข้อใดข้อหนึ่ง หรือหลายข้อแล้วก็จะแสดงพฤติกรรม หรือการกระทำที่ผิดปกติของมนุษย์ออกมา ซึ่งจะก่อให้เกิดความสับสนวุ่นวาย ความเดือดร้อนทั้งต่อตนเอง หมู่คณะ และสังคมส่วนรวม²¹ ศีล 5 ประกอบด้วยข้อดเว้นจากบาปทั้ง 5 ประการ²² โดยมีรายละเอียดที่สาธุชนชาวพุทธพึงได้เรียนรู้และเป็นแนวทางในการยับยั้งซึ่งใจก่อนตัดสินใจกระทำสิ่งที่พึงดเว้น และพึงทราบถึงผลของการรักษาศีล และการไม่รักษาศีลเพื่อเป็นแรงผลักดันให้มีการปฏิบัติตามอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

ศีลข้อที่ 1 เว้นจากการฆ่าสัตว์ตัดชีวิต คือ เว้นจากการเบียดเบียนชีวิตของกันและกัน สิ่งที่ห้ามของศีลข้อ 1 ประกอบด้วย การฆ่า คือทำให้ชีวิตมนุษย์หรือสัตว์ถึงแก่ความตายรวมถึงตนเองด้วย การทำร้ายร่างกาย คือการเบียดเบียนทำให้เจ็บปวด พิการ แม้จะไม่ถึงแก่ชีวิตก็ตาม การทารุณกรรม ไม่ว่าจะเป็นการใช้งาน กักขัง การกระทำอันโหดร้าย ไร้ความเมตตาต่อมนุษย์และสัตว์ การใช้งานเกินกำลัง ไม่บำรุงรักษา มีการทำร้าย ทบตี อย่างไม่ปราณี การกักขัง คือ การปล่อยให้อดอยาก การผูกมัด เคลื่อนย้ายเช่น ไก่ หรือ หมูที่มีการจับผูกขาและหัวไป เป็นการทรมาน การผจญสัตว์ คือการทรมานสัตว์เพื่อความสนุก รวมไปถึงการพนันขั้นต่อ

ผลของการรักษาศีลข้อที่ 1 ตามความเชื่อทางพระพุทธศาสนา เชื่อว่าเมื่อละจากโลกแล้วจะเกิดเป็นเทวดา หรือมนุษย์อีกครั้งที่มีรูปลักษณะงดงาม สมบูรณ์แข็งแรง อายุยืน เป็นที่รักของชนทั้งหลาย

ผลของการขาดศีลข้อที่ 1 จะเป็นผู้ที่มีโรคร้ายมาเบียดเบียนเสมอ ทุกพละภาพ และมีอายุสั้น

ศีลข้อที่ 2 คือให้เว้นจากการลักทรัพย์ ขโมยของผู้อื่น หรือเรียกว่า “โจรกรรม” คือกระทำอย่างโจรลักษณะของโจรกรรม ประกอบด้วย การลัก คือ เอาทรัพย์ของผู้อื่นที่เจ้าของไม่เห็น ชิงหรือวิ่งราว คือการชิงเอาทรัพย์ที่เขาถือหรือใช้ประดับอยู่ ลักต้อน คือ การขโมยตอนสัตว์เลี้ยงไป แ่่ง คือ แ่่งเอาของที่ผู้อื่นทำตกไว้ ลักสับ คือ การสับเปลี่ยนชื่อหรือสิ่งของของผู้อื่น ตู คือ การกล่าวตู่ของผู้อื่นเป็นของตน ฉ้อ คือ การรับฝากของจากผู้อื่น และยึดของนั้นไว้เป็นของตน ยกยอก คือ ผู้ทำหน้าที่รักษาของ และยกยอกของนั้นไว้ ตระบัด คือไม่ยอมเสียภาษี การปล้น การหลอกลวง การกดขี่หรือกรรโชก คือ การใช้อำนาจข่มเหงเอาทรัพย์ของผู้อื่น ลักซอน คือ นำสิ่งของไปเก็บซ่อนไว้หวังนำไปเป็นของตนในภายหลัง

¹⁹ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ผู้จัดทำ. (2539). พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. เล่ม 9. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. น.198-200

²⁰ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ผู้จัดทำ. (2539). พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. เล่ม 10. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. น.103-104

²¹ สำนักพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ. (2558). ความหมายของศีล 5. สืบค้น 9 ธันวาคม 2560. จาก <http://cpm.onab.go.th/index.php?>

²² สรรค์ชัย พรหมาษี. (2545). ความรู้เรื่องศีล 5 รักษาศีล 5 แล้วได้อะไร. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: วัฒนาการพิมพ์. น.1.

ผลของการรักษาศีลข้อที่ 2 ตามความเชื่อทางพระพุทธศาสนา เชื่อว่าจะเป็นผู้ที่มีทรัพย์มาก หาทรัพย์ได้ง่าย คิดสิ่งใดมักสมปรารถนาโดยง่าย

ผลของการขาดศีลข้อที่ 2 เป็นคนยากจน อดอยาก ทรัพย์ถูกทำลายได้ง่ายและรวดเร็ว

ศีลข้อที่ 3 คือ ให้เว้นจากการประพฤติดินในกาม หรือเว้นจากการประพฤติดินประเวณี ลักษณะที่ผิดประเวณีของฝ่ายชาย คือ การสมสู่กับหญิงที่มีสามีแล้ว การลักลอบสมสู่ หรือฉุดคร่าลักพาหญิงที่มีญาติปกครอง การสมสู่กับหญิงที่มีกฎหมายห้ามสมสู่ เช่น ภิกษุณี หญิงที่รักษาอุโบสถศีล ลักษณะที่ผิดประเวณีของฝ่ายหญิง คือ หญิงที่มีสามีเป็นของตนอยู่แล้ว หรือยังไม่มีสามีแต่มีผู้ปกครองดูแลอยู่กระทำการสมสู่กับฝ่ายชาย

ผลของการรักษาศีลข้อที่ 3 เป็นที่รักของชนทั่วไป สง่างาม ไม่มีผู้เบียดเบียนทำร้าย

ผลของการขาดศีลข้อที่ 3 มีผู้เกลียดชังมาก เกิดในตระกูลต่ำ เป็นกะเทย ร่างกายไม่สมประกอบ ได้รับความอับอายอยู่เสมอ

ศีลข้อที่ 4 คือ ให้เว้นจากการพูดเท็จ พูดไม่เป็นความจริง ซึ่งการพูดเท็จมี 7 วิธี ได้แก่ พูดปด คือ การโกหก สาบาน คือการยืนยันความบริสุทธิ์ด้วยการพูดเท็จ เพื่อให้ผู้อื่นเชื่อถือ ทำเล่ห์กระเท่ห์ คือ การแสดงพฤติกรรมเพื่อหวังหลอกลวงผู้อื่น มายา คือ การแสดงอาการหลอกลวง ทำเลศนัย คือ หลบเลี้ยงให้คนฟังเข้าใจผิด เพิ่มความ คือ การทำให้เรื่องเล็ก แต่เพิ่มเติมจนดูเป็นเรื่องใหญ่ อำพราง คือ เรื่องที่มีมูลมากแต่ปกปิดความบกพร่องให้ดูเป็นเรื่องเล็ก

ผลของการรักษาศีลข้อที่ 4 จะทำให้มีวาจาไพเราะ เป็นที่เชื่อถือของคนทั้งหลาย มีพินขาวสะอาด

สวยงาม ไม่มีกลิ่นปาก มีจิตใจที่มั่นคง ไม่ฟุ้งซ่าน

ผลของการขาดศีลข้อที่ 4 จะทำให้พูดไม่ชัด มีปัญหาช่องปาก ท่าทางไม่สง่าผ่าเผย จิตใจไม่มั่นคง

ศีลข้อที่ 5 ให้เว้นจากการดื่มสุรา และเมรัยรวมถึงเครื่องทองของเมา ยาเสพติดให้โทษ

ผลของการรักษาศีลข้อที่ 5 จะทำให้มีสติปัญญาดี มีคนนับถือยำเกรง มีการคิด พูด และทำในสิ่งที่ดี

ผลของการขาดศีลข้อที่ 5 ทรัพย์ถูกทำลาย เกิดการทะเลาะวิวาทบาดหมาง เป็นบ่อเกิดแห่งโรค เสื่อม

เสียชื่อเสียง สติปัญญาเสื่อมถอย²³

การรักษาศีล ทั้ง 5 ข้อ อย่างสม่ำเสมอจึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะนำมาซึ่งความสุขมาสู่ตนเองและสังคมได้ดังที่ พระเทพเวทีประยุทธ์ปยุตโต ได้กล่าวว่า “การรักษากาย วาจา อย่างดี ไม่เบียดเบียนกัน จะเป็นพื้นฐานการดำรงชีวิตของผู้คนในสังคมเพื่อให้สังคมโดยรวมเกิดความสงบร่มเย็นขึ้นได้ โดยหลักธรรมพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนพึงปฏิบัติเป็นเบื้องต้นนั้นคือ หลักศีล 5²⁴

4. ศีล 5 กับการป้องกันภาวะ “ไร้ศีล” ในสังคมไทย

การลงโทษทางกฎหมายในลักษณะข่มขู่ยับยั้ง ให้เท่ากับความผิดที่เข้าไปตามแนวคิดอาชญาวิทยาแบบดั้งเดิม มีอาจแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในสังคมไทยได้ดีเท่าที่ควร แต่กลับยิ่งเป็นการเสริมความรู้สึกเป็นศัตรู ระหว่างคู่กรณี และละเลยการฟื้นฟูสภาพจิตใจ หรือความเสียหาย ในระดับบุคคลทั้งต่อผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ นอกจากนี้กระบวนการยุติธรรมกระแสหลักได้ผลักดันผู้กระทำผิดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ซึ่งดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่รัฐ นับว่าเป็นการจัดการปัญหาที่ปลายเหตุ ไม่สามารถแก้ไขปัญหาอาชญากรรมได้ในระยะยาว แต่กลับเกิดปัญหาอื่นตามมา ไม่ว่าจะเป็นนักโทษล้นคุก การจับแพะ การ

²³ สรรค์ชัย พรหมาชี. (2545). ความรู้เรื่องศีล 5 รักษาศีล 5 แล้วได้อะไร. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: วัฒนาการพิมพ์. น.13-55

²⁴ พระเทพเวที (ประยุทธ์ปยุตโต). 2532. พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

กระทำผิดซ้ำ เนื่องจากผู้พันโทษมักจะถูกตีตราและผลักออกจากสังคม การไว้จุดยืนในสังคมส่งผลให้ผู้เคยพลาดพลั้งต้องเหลียวหลังกลับไปสู่เส้นทางอาชญากรอีกครั้ง

ปัจจุบันนักอาชญาวิทยาจึงขยายขอบเขตความสนใจการศึกษาอาชญาวิทยาไปสู่อาชญาวิทยาและกระบวนการยุติธรรมทางเลือก หรือกระบวนการยุติธรรมชุมชน²⁵ เพื่อแก้ไขปัญหาที่ต้นเหตุโดยอาศัยความร่วมมือจากทุกส่วนของสังคมเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาสร้างความสุขสงบกลับสู่สังคมได้อย่างยั่งยืนซึ่ง โดยศีล 5 เป็นหลักธรรมที่เริ่มมีการนำมาศึกษาเพื่อการปรับใช้ในการลดปัญหาอาชญากรรมในสังคมปัจจุบัน โดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนในสังคม ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชนร่วมกันในการลดปัญหาอาชญากรรม ให้คนที่กระทำผิดในฐานความผิดที่ไม่ร้ายแรง เลี่ยงจากการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก เปลี่ยนมาสู่การช่วยเหลือจากคนในสังคมให้โอกาสทางสังคมต่อผู้กระทำผิดอย่างยอมรับและเข้าใจ จะสามารถเปลี่ยนผู้กระทำผิดให้กลายเป็นคนดี คือนักรัพยากรรมมนุษย์ที่ดีสู่สังคม

และด้วยแนวคิดอาชญาวิทยาเชิงพุทธ ซึ่งอันณพ ชูบำรุง²⁶ ได้กล่าวว่าพระพุทธศาสนาจะเน้นปัจจัยทางจิต โดยมองว่าผู้ที่ประกอบอาชญากรรม คือผู้ที่ไม่สามารถยับยั้งจิตใจของตนเองได้ ทำให้เกิดความโลภ ความโกรธ และความหลง หรือก็คือกิเลสอันเป็นภาวะที่ทำให้จิตใจเศร้าหมอง ทำให้คิดผิด พูดผิด และทำผิด เมื่อมีการกระทำสิ่งใดที่เป็นการละเมิดกฎหมายอาญา การกระทำนั้นก็จะกลายเป็นอาชญากรรม ซึ่งมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา²⁷ ได้กล่าวถึงการตัดกิเลส โดยกล่าวว่าศีลเป็นการตัดกิเลสในระดับที่ 1 ดังพระบาลีว่า “สีเลนะ วิดีกมะมะกิลเส วิโสธะนัง ปะกาลัสติง โหติ ฯ” การรักษาศีล 5 ศีล 8 อย่างเคร่งครัดของฆราวาสกัถี การปฏิบัติตามพระวินัย ๒๒๗ ข้อ และการปฏิบัติธุดงค์วัตร 13 ข้อ อย่างเคร่งครัดของพระสงฆ์ก็ดี เป็นการชำระกิเลสที่เกิดทางกายและทางวาจา อาชญาวิทยาเชิงพุทธจึงอาจจะเป็นอีกแนวคิดหนึ่งที่มีความน่าสนใจในการนำมาประยุกต์ใช้ในการมองสาเหตุ และหาแนวทางการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในยุคปัจจุบันได้

ดังนั้นด้วยสภาพสังคมปัจจุบันที่มีการละเมิดต่อศีล จนเรียกได้ว่ามีสภาพ “ไร้ศีล” และจากการรวบรวมผลงานวิจัยสามารถสรุปสาเหตุที่คนส่วนใหญ่ไม่สามารถรักษาศีล 5 ได้นั้นเป็นเพราะ มองว่าศีล 5 เป็นเรื่องอุดมคติ ยากที่จะใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน ไม่สามารถเอาชนะใจต่อสิ่งชั่วได้²⁸ การตกอยู่ใต้อิทธิพลของลัทธิบริโภคนิยม ที่ให้ความสำคัญกับความสุขทางกายมากกว่าความสุขทางใจ²⁹ และยังมีทัศนคติว่า หากรักษาศีลแล้วเสีย ประโยชน์ก็ไม่อยากทำ³⁰ การตั้งอยู่บนความประมาททำให้ขาดสติ และ ขาดความละเอียดเกรงกลัวต่อการทำชั่ว³¹ ด้วยทัศนคติดังกล่าวนี้ จึงทำให้ แรงจูงใจในการรักษาศีล 5 ของคนไทยน้อยลง แม้ว่าจะมีการเข้าวัดปฏิบัติศาสนิกมากขึ้น³² ดังนั้นจึงต้องมีการสร้างแรงจูงใจให้คนในสังคมรักษาศีลอย่างแพร่หลายมากขึ้น โดยการศึกษาของชั้นทอง วัฒนะประดิษฐ์ เรื่อง “พุทธวิธีสร้างแรงจูงใจในการรักษาศีล 5” พบว่า พุทธวิธีสร้างแรงจูงใจในการรักษาศีล 5 มีทั้งปัจจัยภายนอกด้วย การ ทำให้เกิดความศรัทธาและเลื่อมใสพระองค์ สร้างแรงจูงใจให้ผู้ฟัง สนใจ ใครู้ เกิดการรับฟังคำสอนของพระองค์ เกิดศรัทธาในคำสอนเป็นแรงจูงใจภายในที่ทำให้เกิดการน้อมนำไปปฏิบัติ

²⁵ กรรณิกา แพรว นิตยบุรณ์. (ม.ป.ป.). *ยุติธรรมชุมชน*. สืบค้น 9 ธันวาคม 2560 จาก www.gotoknow.org.

²⁶ อันณพ ชูบำรุง. (2540). *อาชญาวิทยาแนวพุทธ*. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

²⁷ *มูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา*. (2554). สืบค้น 18 พฤศจิกายน 2560. จาก

www.dhammadhome.com/webboard/topic.

²⁸ พระมหาพิชิตชัย ยมพาลโพ. (2542). *การศึกษาทัศนคติเรื่องศีล 5 ของชาวพุทธไทยปัจจุบัน ศึกษาเฉพาะกรณี การฆ่าสัตว์*. วิทยานิพนธ์ อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล.

²⁹ พระมหาปัญญา ขยปัญญา. (2542). *กามสมุจจฉาจารกับปัญหาจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน*. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

³⁰ พระสมพงษ์ ดิกขธมโม. (2551). *ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดเรื่องมูสาวาทในพุทธปรัชญาเถรวาท*. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

³¹ พระมหาสำรวย ญาณสวโร. (2542). *การศึกษาเรื่องผลกระทบจากการล่วงละเมิดศีลข้อที่ 5 ที่มีต่อ สังคมไทย*. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

³² ชั้นทอง วัฒนะประดิษฐ์. (2558). *พุทธวิธีสร้างแรงจูงใจในการรักษาศีล 5*. วารสารจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ปีที่ 5.น.3.

ด้วยความตั้งใจ ทำให้ผู้ฟัง ความหวัง เป้าหมาย เพราะการที่มนุษย์มีเป้าหมายจึงทำให้เกิดพลังการ ท่วมท้นทั้งกายและใจให้ เป้าหมายนั้นสำเร็จผล และแรงจูงใจภายนอกอัน เกิดจากบุคคลที่เรียกว่ากัลยาณมิตร เป็นแบบอย่างในการรักษาศีล 5 ซึ่ง สะท้อนให้เห็นจากคุณสมบัติ ภายนอก ที่มีความสะอาดกาย วาจา ขวนให้ผู้อื่นอย่ารู้จัก เข้าใกล้ และคุณสมบัติภายใน ทั้ง ด้านปัญญา ด้านความบริสุทธิ์ ด้านเมตตากรุณา³³ ดังคำกล่าวที่ว่า “คบคนพาลพาลพาไปหาผิด คบบัณฑิต บัณฑิตพาไปหาผล”

ปัจจุบันจึงมีการส่งเสริมให้นำหลักธรรมเรื่องศีล 5 มาประยุกต์ใช้กับการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างแพร่หลาย โดย โครงการหนึ่งที่สะท้อนถึงการนำศีล 5 มาใช้เพื่อลดปัญหาอาชญากรรมในสังคมอย่างเห็นได้ชัด คือ “โครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5” ซึ่งจัดขึ้นโดยคณะสงฆ์มหาเถรสมาคม ปัจจุบันนำโดยสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหา สังฆปริณายก (อมฺพรมหฺเถร) ผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช ในการส่งเสริมสร้างความสมานฉันท์ของคนในชาติ ให้เกิด ความสงบ สันติสุข มีความสามัคคีกลมเกลียวกัน สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ โดยให้ พุทธศาสนิกชนได้น้อมนำหลักศีล 5 มาประพฤติปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยโครงการได้มอบหมายให้สำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ร่วมกับคณะสงฆ์ หน่วยงานราชการ สถานศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาคเอกชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน องค์กรเครือข่ายชาวพุทธ ได้ขับเคลื่อนโครงการ โดยกำหนดเป้าหมายทุกตำบล ทุกหมู่บ้านทั่วประเทศ พร้อมทั้งตั้งเป้าตัวชี้วัด ให้เกิดสัมฤทธิ์ผลอย่างเป็นรูปธรรม ภายใน 4 ปี (ปี 2557 - 2560)

โดยจากการศึกษาโครงการศีล 5 ของ แพรภทธร ยอดแก้ว เรื่อง “ศึกษาเรื่องการถอดบทเรียนการดำเนินงานหมู่บ้าน ศีล 5 ของจังหวัดนครปฐม” พบว่า ชุมชนมีแบบอย่างที่ดีของผู้นำทั้งฝ่ายสงฆ์และผู้นำท้องถิ่น มีการประชาสัมพันธ์ที่ดี โดยใช้ การประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบ มีการจัดกิจกรรมที่ดี ซึ่งอาศัยทุนเดิมของชุมชนที่มีอยู่ และการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ใน ท้องถิ่นที่ให้การส่งเสริมและสนับสนุน³⁴

และการศึกษาของวิชฌุ สุमितสุวรรณค์ ในการศึกษาการนำศีล 5 มารักษาในชีวิตประจำวัน ให้เกิดสันติสุขใน สังคมไทยและเสนอแนวทางและส่งเสริมการสร้างสันติสุขในสังคมให้ยั่งยืนจากแนวคิด หมู่บ้านการรักษาศีล ๕ ประชาเป็นสุข ในจังหวัดขอนแก่น เป็นหมู่บ้านต้นแบบเนื่องจากชุมชนแห่งนี้ มีการสร้างข้อบังคับร่วมกัน จึงทำให้ประชาชนในหมู่บ้านแห่งนี้ ปฏิบัติตามกฎของหมู่บ้าน ทำให้เกิดความสงบสุขในชุมชน นอกจากนี้ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าหน่วยงานหรือองค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชนควรมุ่งการส่งเสริมพัฒนาและปลูกฝังให้เกิดครอบครัวตัวอย่างและชุมชนหมู่บ้านต้นแบบ โดยให้เน้นให้ สมาชิกขององค์กรปฏิบัติตามหลักการรักษาศีล 5 ตามแนวการใช้ชีวิตประจำวันให้มีความเป็นผู้ที่ตั้งอยู่ในการเข้าวัดและรักษาศีล 5 เป็นนิจ เนื่องจากการเข้าวัดรักษาศีลเพื่อเป็นหลักในการรักษาคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่สมาชิกในชุมชนหรือ ประชาชนอย่างยั่งยืนต่อไป³⁵

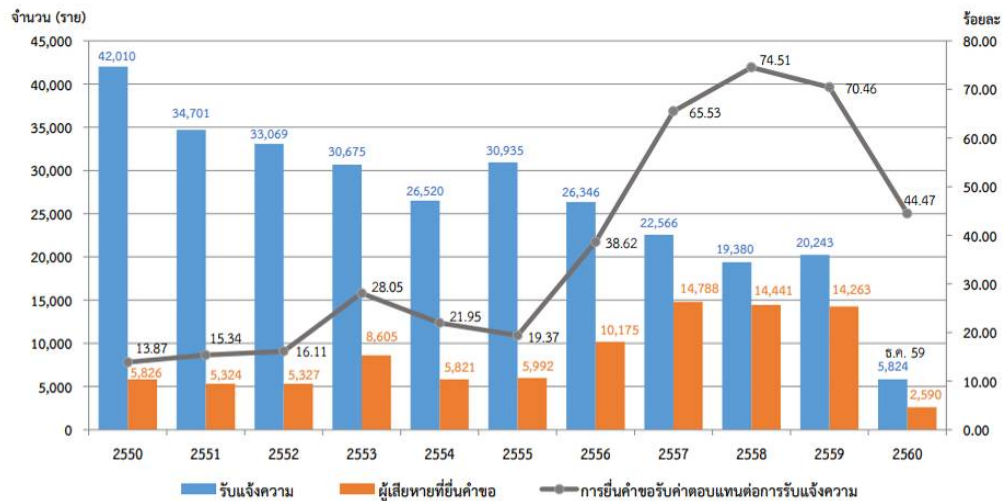
ทั้งนี้ในช่วงระยะเวลาตามกำหนดเป้าหมายทุกตำบล ทุกหมู่บ้านทั่วประเทศ พร้อมทั้งตั้งเป้าตัวชี้วัด ให้เกิด สัมฤทธิ์ผลอย่างเป็นรูปธรรม ภายใน 4 ปี คือ ปี 2557 – 2560 เมื่อสังเกตเปรียบเทียบกับสถิติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เปรียบเทียบกับสถิติการยื่นคำขอรับค่าตอบแทนผู้เสียหาย ของสำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยใน คดีอาญา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 – 2560 (ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559)³⁶ ดังแผนภูมิดังต่อไปนี้

³³ ชันทอง วัฒนะประดิษฐ์. (2558). *พุทธวิธีสร้างแรงจูงใจในการรักษาศีล 5 Buddhist Method for Creating Motivation To Observe the Five Precepts*. วารสารจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ปีที่ 5 (มกราคม-มิถุนายน 2558).

³⁴ แพรภทธร ยอดแก้ว. (2558). *การถอดบทเรียนการดำเนินงานหมู่บ้านศีล 5 ของจังหวัดนครปฐม*. การประชุมวิชาการระดับชาติ สังคมความรู้ และดิจิทัล. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โรงแรมแคนทารีฮิลล์ จังหวัดเชียงใหม่.

³⁵ วิชฌุ สุमितสุวรรณค์. (ม.ป.ป.). *การรักษาศีล ๕ กับการสร้างสันติสุขในสังคมไทยให้ยั่งยืน กรณีศึกษาหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ในจังหวัดขอนแก่น*. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

³⁶ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2560). *สถิติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเปรียบเทียบกับสถิติการยื่นคำขอรับค่าตอบแทนผู้เสียหาย ของสำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 – 2560*. สืบค้น 18 พฤศจิกายน 2560.

แผนภูมิ แสดงสถิติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเปรียบเทียบกับสถิติการยื่นคำขอรับค่าตอบแทนผู้เสียหายของสำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 – 2560

จากแผนภูมิดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงปริมาณของอาชญากรรมที่มีจำนวนลดลงโดยเฉพาะในปี 2560 แต่แม้จะไม่ใช่เป็นแน่ชัดว่าการลดลงของอาชญากรรมเกิดจากการปฏิบัติศีล 5 ที่เพิ่มมากขึ้นจริงหรือไม่ แต่มีความเป็นไปได้ว่าการส่งเสริมให้คนในสังคมมีการรักษาศีล 5 อย่างกว้างขวางจะทำให้การเกิดอาชญากรรมลดลงได้ เพราะการรักษาศีล 5 ได้สร้างพื้นฐานหรือภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่ดีในการประพฤติปฏิบัติให้กับคนในสังคม

นอกจากโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 อันเป็นโครงการตัวอย่างที่มีการนำหลักธรรมเรื่อง ศีล 5 ไปสู่การประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติของชุมชนและสังคมแล้ว ยังมีการศึกษาเกี่ยวกับการนำหลักธรรมเรื่องศีล 5 มาสู่การปฏิบัติในชีวิตประจำวันอีกจำนวนไม่น้อย ดังเช่น ทรงเกียรติ เม่นสุวรรณ, ชันทอง วัฒนประดิษฐ์ และพระมหาดวงเด่น ฐิตญาโณ ได้ทำการศึกษาเรื่อง “แนวทางการเสริมสร้างสันติภาพตามหลักศีล 5 ของ นิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์” พบว่า ศีล 5 เป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตเป็นกรอบแห่งความประพฤติในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขการส่งเสริมการรักษาศีล 5 การสร้างแรงจูงใจด้านบวก ด้วยการให้เห็นจุดหมายของการรักษาศีล การสร้างแรงจูงใจด้านลบ ด้วยการสร้างความกลัวต่อการละเมิดศีล และการสร้างแรงจูงใจด้วย การปฏิบัติเป็นแบบอย่างเพื่อสร้างศรัทธาในการรักษาศีลระดับพฤติกรรมและแรงจูงใจในการรักษาศีล 5 ของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตนครสวรรค์ โดยภาพรวม ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นแนวทางการเสริมสร้างสันติภาพตามหลักศีล 5 ของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก³⁷ วิไลพร อุ่นเจ้าบ้าน ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ศึกษาพฤติกรรมกรรมการนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้บริหารและ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร” พบว่า ปัญหา แนวทางการแก้ไข และ แนวทางส่งเสริมการนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวัน จากผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตรได้แก่ ส่งเสริมให้กินเจ หรือมังสวิรัตเพื่อสุขภาพมากขึ้น ครอบครัวต้องดูแลเอาใจใส่ และส่งเสริมคุณภาพชีวิตตั้งแต่ยังเด็กๆ ปลูกจิตสำนึกให้หนักถึงปัญหาที่จะตามมา และรณรงค์เรื่องการแต่งกายสุภาพ

จาก: http://www.rlpd.go.th/rlpdnew/images/rlpd_5/2560/CHART_2Police-Ocipa_Overview/01-59-12_Police-Ocipa_Overview.pdf.

³⁷ ทรงเกียรติ เม่นสุวรรณ, ชันทอง วัฒนประดิษฐ์ และพระมหาดวงเด่น ฐิตญาโณ. (2560). “แนวทางการเสริมสร้างสันติภาพตามหลักศีล 5 ของ นิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์”. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร Journal of MCU Peace Studies วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร ปีที่ 5 ฉบับพิเศษ (พฤษภาคม 2560) P-ISSN : 2287-0962 Vol. 5 Special Issue (May 2017).

แบบไทย รักนวลสงวนตัวเข้มงวดเรื่องวัฒนธรรมภาษา และต้องปลูกฝังให้เป็นคนซื่อสัตย์ รณรงค์ให้ความรู้เรื่องพิษภัยของการดื่มสุรายาเสพติด³⁸

พระประพนธ์ศักดิ์ ธีระมโ ได้ทำการศึกษาเรื่อง การนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อส่งเสริมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนหนองแค (สริกจพิทยา) จังหวัดสระบุรี พบว่าปัญหาและอุปสรรคในการนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เข้าใจเรื่องศีล 5 ที่ถูกต้อง เห็นว่าศีล 5 ไม่เหมาะกับการประยุกต์ใช้ในชีวิตปัจจุบัน ไม่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตที่มีการกระตุ้นความอยากความต้องการสูง ทั้งนี้พระประพนธ์ศักดิ์ ธีระมโ ได้เสนอแนวทางการส่งเสริมจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับศีล 5 คือ องค์การทางพระพุทธศาสนา รัฐ และองค์การทั่ว ๆ ไป ควรมุ่งสร้างความเข้าใจ และชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของศีล 5 ในฐานะที่เป็นคุณธรรมและจริยธรรมพื้นฐานที่สำคัญแห่งความเป็นมนุษย์อันจะนำไปสู่ปฏิสัมพันธ์ ระหว่างกันอย่างมีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์สร้างพื้นฐานแห่งวินัย เกื้อหนุนต่อความก้าวหน้าในการปฏิบัติและพัฒนาพฤติกรรมและจิตสำนึกที่สูงขึ้นไป³⁹

จากความสำคัญ และการศึกษาการประยุกต์ใช้หลักศีล 5 ในชีวิตประจำวันนั้น ชี้ให้เห็นว่าการนำหลักศีล 5 มาสู่การปฏิบัติในชีวิตประจำวันสามารถเป็นอีกแนวทางหนึ่งของกระบวนการยุติธรรมที่จะช่วยลดปัญหาอาชญากรรมได้ เพราะเมื่อมีการขยายให้เกิดการนำหลักธรรมดังกล่าวมาปฏิบัติอย่างแพร่หลายแล้ว ทุกคนจะงดเว้นจากการกระทำที่จะนำไปสู่อาชญากรรมทั้งหลาย คนดี หรือทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพจะหวนกลับสู่สังคมอันจะนำไปสู่การพัฒนาสังคม และประเทศที่ยั่งยืนต่อไป

5. บทสรุป

ภายใต้สภาพสังคมปัจจุบันที่กดดัน เป้าหมายทางสังคมที่ให้ความสำคัญกับตัวเงิน และชื่อเสียงเกียรติยศ ส่งผลให้มนุษย์ผู้เต็มไปด้วยกิเลสตัณหาความทะยานอยาก กระโจนเข้าสู่การทำความผิดได้ง่าย ศีล จึงกลายเป็นข้อพึงปฏิบัติที่กำหนดขึ้นเพื่อจัดการกับความวุ่นวาย และความไร้ระเบียบของสังคม โดยศีล เบื้องต้นที่พึงปฏิบัติโดยทั่วไป คือ หลักของศีล 5 ซึ่งเป็นข้อห้ามที่พึงยึดเป็นเครื่องเตือนสติ ยับยั้งจิตใจก่อนจะนำความเสียหายมาสู่ตนและคนในสังคม และด้วยกระบวนการยุติธรรมกระแสหลักที่เป็นการแก้ไขปัญหาที่ปลายเหตุ บางครั้งเกิดการจับแพะ บางรายพันโทษออกมาพร้อมปริญญาวิชาอาชญากร หรือบางรายหวังจะเป็นคนดีแต่ถูกสังคมตราจลาจลที่ยืนในสังคม ยากต่อการดำรงชีวิต หดทู่ทางเลือกอื่นในสังคม จึงเกิดการกระทำผิดซ้ำแล้วซ้ำอีก ไม่สามารถแก้ไขปัญหามาชญากรรมได้อย่างเด็ดขาด ยั่งยืน ศีลจึงนับว่าเป็นเรื่อง ที่เริ่มมีการศึกษาเพื่อการประยุกต์ใช้ในระบบการยุติธรรมในลักษณะของแนวคิดกระบวนการยุติธรรมทางเลือกที่อาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของสังคมเพื่อร่วมกันเยียวยา แก้ไขปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในสังคม เพราะทุกคนต่างเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการลดและเพิ่มขึ้นของปัญหาอาชญากรในสังคมได้ และด้วยแนวคิดอาชญาวิทยาเชิงพุทธที่มุ่งเน้นหาสาเหตุและแนวทางแก้ไขปัญหาอาชญากรรมที่ระดับของจิตใจ เพราะรากฐานพฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากจิตใจเป็นสำคัญดังคำกล่าวที่ว่า “จิตเป็นนาย กายเป็นบ่าว” ไม่ว่าเราจะทำอะไรโดยย้อมเกิดจากจิตใจเป็นตัวกำหนด ดังนั้นจึงต้องขัดเกลาจิตใจให้สะอาด และมีหลักยึดเหนี่ยวที่เข้มแข็งโดย ศีล 5 นับเป็นธรรมข้อหนึ่งที่เป็นกฎ ข้อห้าม ที่สามารถยึดเป็นหลักเตือนใจและห้ามปรามพฤติกรรมอาชญากรได้เป็นอย่างดี ปัจจุบันจึงมีการนำหลักศีล 5 มาประยุกต์ใช้เพื่อแก้ไขปัญหามาชญากรรม ดังเช่นโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ที่ดูจะมีกระแสตอบรับที่ดีด้วยผลอาชญากรรมที่เริ่มลดลงตั้งแต่ปีที่เริ่มมีโครงการ และยังมี

³⁸ พระประพนธ์ศักดิ์ ธีระมโ. (2560). การนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อส่งเสริมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียน หนองแค (สริกจพิทยา) จังหวัดสระบุรี. จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์ ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2560)

³⁹ พระประพนธ์ศักดิ์ ธีระมโ. (ม.ป.ป.). การนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อส่งเสริมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนหนอง แค (สริกจพิทยา) จังหวัดสระบุรี. จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

การศึกษาการนำหลักศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมศีล 5 ให้เป็นแนวปฏิบัติที่ขยายวงกว้างครอบคลุมสังคมไทยอันเป็นสังคมพุทธเพื่อลดและป้องกันปัญหาอาชญากรรมอย่างต่อเนื่องในอนาคต

6. ข้อเสนอแนะ

เมื่ออาชญากรรมที่ความรุนแรงมากขึ้นตามการพัฒนาของสังคม การจะให้ใครคนใดคนหนึ่ง หรือหน่วยงานใด หน่วยงานหนึ่งเป็นผู้จัดการกับปัญหานั้นอย่างในอดีตที่ผ่านมา ไม่สัมฤทธิ์ผลยั่งยืนอีกต่อไป ดังนั้นกระบวนการยุติธรรมจึงต้องพัฒนา มองหาแนวทางเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันปัญหาให้เท่าทันกับอาชญากรรมที่เกิดขึ้น แนวคิดอาชญาวิทยา ทางเลือก หรืออาชญาวิทยาเชิงสมานฉันท์อันเป็นหลักคิดใหม่เพื่อบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของสังคมเป็นหลัก คิดที่น่าสนใจในการลดทอนปัญหาอาชญากรรม ประกอบกับแนวคิดอาชญาวิทยาเชิงพุทธที่มุ่งแก้ปัญหาที่ระดับจิตใต้สำนึก มองการแก้ปัญหาโดยนำหลักคิดวิธีการทางพระพุทธศาสนามาจับกับปัญหาอาชญากรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอาชญากร ให้เป็นทรัพยากรที่ดีของสังคม

การนำแนวคิดทางพระพุทธศาสนาและหลักคิดหลักปฏิบัติทางพระพุทธศาสนาโดยเฉพาะเรื่องของ ศีล 5 อันเป็นหลักธรรมในการประพฤติปฏิบัติตนเบื้องต้น เพื่อสร้างกฎ ระเบียบให้เกิดขึ้นตั้งแต่จิตใต้สำนึก มาสู่การ ประยุกต์ใช้ภายใต้สังคมที่มีการเติบโตทางสังคมเศรษฐกิจนั้น ไม่ใช่เรื่องแปลกหรือล้ำสมัย แต่ต้องสร้างความรู้ความเข้าใจให้คน ในสังคม เห็นความสำคัญในการรักษาศีล โดยมีการผลักดันให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม และใช้ประโยชน์จาก การพัฒนาทางสังคมและเทคโนโลยี เช่น การเผยแพร่หลักธรรมโดยอาศัยสื่อทางสังคม โดยเฉพาะโซเชียลมีเดีย เพื่อให้คนใน สังคมเข้าถึงธรรมะได้ง่ายและทั่วถึง ได้พบธรรมะทุกวันเพื่อขัดเกลาให้เกิดความคุ้นชินกับธรรมะและพร้อมที่จะนำหลักธรรมไป ปรับใช้ในชีวิตประจำวันที่มีความสับสนวุ่นวายได้อย่างมีสติ ทั้งนี้การชี้ให้เห็นถึงโทษแห่งการละเมิดต่อศีลก็นับว่าเป็นกลยุทธ์ หนึ่งใน การสร้างแรงจูงใจให้เกิดการรักษาศีล 5 ได้ ซึ่งจะเห็นว่าบทลงโทษทางกฎหมายบ้านเมืองและผลแห่งกรรมทาง พระพุทธศาสนานั้นมีความสอดคล้องกันดังตารางที่ 1 แสดงความสอดคล้องของศีล 5 กับอาชญากรรมในสังคมไทย และโดย ปกติมนุษย์ผู้มีการคิดและเลือกอย่างมีเหตุผล (rational choice) หรือมี เจตจำนงอิสระ (Free Will) ตามแนวคิดของเบ็คคา เรีย นักคิดคนสำคัญในอาชญาวิทยาสำนักรคลาสสิก⁴⁰ ที่เชื่อว่ามนุษย์จะมีการไตร่ตรองก่อนการกระทำโดยพิจารณาว่าสิ่งที่ทำ นั้นมีประโยชน์มากกว่าโทษที่จะได้รับก็จะกระทำ ดังนั้นการที่รู้ว่าศีล 5 คืออะไรกระทำแล้วได้อะไร และหากผิดตามหลักศีล 5 แล้วจะเกิดผลอย่างไร จะยังเป็นแรงผลักดันให้เกิดการรักษาศีล 5 ที่มากขึ้นได้ แม้ว่าผลของศีล 5 จะมีลักษณะที่เป็นนามธรรม แต่ก็จะเกิดผลในเชิงรูปธรรมโดยที่เราไม่รู้ตัว ส่งผลทำให้คนในสังคมที่ยอมจะเลือกในสิ่งที่ดีที่สุดในตัวเองเสมอนั้นมีการ ปฏิบัติที่ถูกต้องยิ่งขึ้น แม้ไม่ต้องมีการลงโทษทางอาญา 5 สถาน คือ ประหารชีวิต จำคุก กักขัง ปรับ ริบทรัพย์ แต่ผู้กระทำ จะได้รับผลทางใจ เมื่อเลือกทำในสิ่งที่สบายใจก็จะนำความสุขมาสู่ตนเอง จึงจะเป็นอันสงบอย่างแท้จริง และยังประโยชน์ ในทางสังคมโดยรวมในการลดปัญหาการกระทำผิดหรืออาชญากรรมได้

และการป้องกันปัญหาอาชญากรรมโดยการใช้หลักธรรมะเรื่อง ศีล 5 จะยังมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น หากมีการนำไป ประยุกต์ใช้ในกลุ่มเด็กและเยาวชน ดังเช่นเด็กและเยาวชนในสถานพินิจฯ หรือเด็กและเยาวชนกลุ่มเสี่ยงในชุมชน ตลอดจน เด็กและเยาวชนโดยทั่วไปที่ยังไม่เคยกระทำผิดร้ายแรง ซึ่งจะต้องได้รับการป้องกัน ดีกว่าปล่อยให้ “วัวหายแล้วล้อมคอก” เป็น ปัญหาแล้วจึงแก้ไข เพราะเด็กและเยาวชนในวันนี้จะพัฒนาเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศในอนาคต หากมี การปลูกฝังสิ่งที่ดีงาม ก็เปรียบเสมือนการเพาะเมล็ดพันธุ์แห่งความดี ที่มีแต่จะขยายพันธุ์และก่อให้เกิดสิ่งดีงามให้ปรากฏขึ้นใน สังคม ดังนั้นจึงต้องเริ่มอบรมขัดเกลาตั้งแต่ยังเป็นไม้อ่อนที่ตัดง่ายดีกว่าปล่อยให้พฤติกรรมกรรมกรกระทำผิดติดตัวจนเติบโตใหญ่เป็น

⁴⁰ อัจฉริยา ชุตินันท์. (2555). อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา. กรุงเทพฯ: วิทยุชน. น. 140.

ไม่แก่ที่ยากแก่การแก้ไข ทั้งนี้อาจอาศัยหลักการตามทฤษฎีพันธะทางสังคม (social bond theory) ของ Hirschi⁴¹ โดยส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้ปฏิบัติตามหลักศีล 5 ตั้งแต่ระดับครอบครัว สถาบันการศึกษา ตลอดจนทุกคนในชุมชน เพื่อส่งเสริมความผูกพันกับคนในสังคม (attachment) ที่เข้มแข็งให้กับเด็กและเยาวชน เช่น การทำกิจกรรมร่วมกันภายในครอบครัว โรงเรียนและชุมชน การรณรงค์ให้ความรู้ในชุมชน ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีกิจกรรม เพื่อพัฒนาตนเองหรือกิจกรรมเพื่อสังคม (commitment) เป็นการได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ไม่หมกมุ่นหรือเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับสิ่งที่จะเหนี่ยวนำไปสู่การกระทำผิด เช่น การทำบุญในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา การทำจิตอาสาพัฒนาชุมชน ซึ่งจะเป็นการสร้างความรักในท้องถิ่นของตนและเกิดแนวคิดในการพัฒนาชุมชนต่อไปได้ มีการให้รางวัล หรือการชื่นชม เพื่อส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนกระทำความดีอย่างต่อเนื่องจนเกิดความคุ้นชิน ไม่กล้ากระทำความผิดที่จะทำให้ตนเสื่อมเสียชื่อเสียงและคุณงามความดีที่ได้ทำมา (involvement) และส่งเสริมศีล 5 ให้เด็กและเยาวชนปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอจะเป็นการสร้างความสำเร็จในคุณงามความดี อันเป็นความเชื่อที่ถูกต้องเหมาะสม (belief) ซึ่งจะนำไปสู่พฤติกรรมที่ดีงามต่อไป

ทั้งนี้การนำหลักธรรมเรื่องศีล 5 มาประยุกต์ใช้กับสังคมไทยยังต้องมีการศึกษาต่อยอดอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนารูปแบบ วิธีการ เพื่อหาแนวทาง และสร้างแรงจูงใจให้เกิดการปฏิบัติที่แพร่หลาย ซึ่งผู้เขียนมองว่าจะเป็นแนวทางหนึ่งที่น่าจะนอกจากจะช่วยลดและป้องกันการเกิดอาชญากรรมในสังคมได้แล้ว ยังช่วยส่งเสริมการพัฒนาสังคมในด้านอื่นให้ยั่งยืนไปพร้อมกันได้อย่างดีอีกด้วย

7. เอกสารอ้างอิง

กรรณิกา แพรว นิตยบุรณ. (ม.ป.ป.). **ยุติธรรมชุมชน**. สืบค้น 9 ธันวาคม 2560 จาก www.gotoknow.org.

กรุงเทพธุรกิจ. (2560). **ไทยติดโผ 1 ใน 20 ชาติด้านตราย**. สืบค้น 5 พฤศจิกายน 2560.

จาก:<http://www.bangkokbiznews.com/news/detail/758656>.

กลุ่มสถิติสังคม. (2557). **การสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่ และการดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2557**.สำนักงานสถิติแห่งชาติ.

ชั้นทอง วัฒนะประดิษฐ์. (2558). **พุทธวิธีสร้างแรงจูงใจในการรักษาศีล 5 Buddhist Method for Creating Motivation To Observe the Five Precepts**.วารสารจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ปีที่ 5 (มกราคม-มิถุนายน 2558).

คณิง นันทนะ. (ม.ป.ป.). **ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ (Maslow's Hierarchical Theory of Motivation)**.

กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา.

คมชัดลึก. (2556). **ด่วน! ออกหมายจับ "ดร.สวัสดิ์" โกงเงินสหกรณ์จุฬาฯ**.สืบค้น 5 พฤศจิกายน 2560.

จาก<http://www.komchadluek.net/news/breaking-news/273001>

คมชัดลึก. (2556). **สลด!แม่ลูก4ขโมยกล้วยหาเงินเลี้ยงลูก**. สืบค้น 5 พฤศจิกายน 2560. จาก

<http://www.komchadluek.net/news/local/173087>.

คมชัดลึก. (2560). **ทำไม "เปรี๊ยะ" กล้าหันศพ !? ซึ่งทำให้เธอกลายเป็นผู้ต้องหาหญิงรายแรกของไทยที่ก่อเหตุฆาตกรรมแล้วฆ่าและศพทำความรู้จักเธอผ่านพี่สาว"ท้องเดียวกัน"** สืบค้น 5 พฤศจิกายน 2560. จาก www.komchadluek.net/news/scoop/281918.

ณัฐวิวัฒน์ สุทธิโยธิน. (2553). **ทฤษฎีอาชญาวิทยา**. เอกสารอัดสำเนา.สืบค้น 18 พฤศจิกายน 2560. จาก

<http://law.stou.ac.th/dynfiles/Ex.41716-5.pdf>

⁴¹ เรื่องเดิม. หน้า 140.

เดลินิวส์. (2556). **ไทยติดอันดับคอร์รัปชันที่ 2 ของเอเชีย อิเหนาแชมป์**. สืบค้น 5 พฤศจิกายน 2560. จาก <https://www.dailynews.co.th>.

ไทยรัฐ. (2556). **ไทยฉาวสถิติคดี "ขมขื่น" พุ่งติดอันดับโลก**. สืบค้น 5 พฤศจิกายน 2560. จาก <http://www.dmh.go.th/stydepression/news/view.asp?id=411>.

ไทยรัฐออนไลน์. (2557). **ตัดสินคดีน้องแก้มประหารไอ้เกมหื่นขมขื่นฆ่า**. สืบค้น 5 พฤศจิกายน 2560. จาก <https://www.thairath.co.th/content/453881>

ไทยรัฐออนไลน์. (2560). **พยานยันชัด หมอยอร์น คล้ายคนเมาขับทับ รปภ. เพื่อนเศร้ามารับเคราะห์แทน**. สืบค้น 5 พฤศจิกายน 2560. <https://www.thairath.co.th/content/1125197>.

ไทยรัฐออนไลน์. (2560). **จับแล้วสาวมหาลัยฉกเงินหญิงชราใน รพ.ราชภัฏบูรณะ เอาไปจ่ายค่าห่วยใต้ดิน**. สืบค้น 9 ธันวาคม 2560. จาก <https://www.thairath.co.th/content/1129263>

ทรงเกียรติ เม่นสุวรรณ, ชันทอง วัฒนะประดิษฐ์ และพระมหาดวงเด่น จิตญาโณ. (2560). **"แนวทางการเสริมสร้างสันติภาพตามหลักศีล 5 ของ นิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์"**. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร Journal of MCU Peace Studies วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร ปีที่ 5 ฉบับพิเศษ (พฤษภาคม 2560). มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระเทพเวที (ประยุทธ์ปยุตโต). 2532. **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม**. กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระประพันธ์ศักดิ์ ธีรธมโม. (ม.ป.ป.). **การนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อส่งเสริมจริยธรรมของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนหนอง แด (สกรกิจพิทยา) จังหวัดสระบุรี**. จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระมหาปัญญา ขยปัญญา. (2542). **กาเมสุมิจฉาจารกับปัญหาจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระมหาพิชิตชัย ยมपालโพ. (2542). **การศึกษาทัศนะเรื่องศีล 5 ของชาวพุทธไทยปัจจุบัน ศึกษาเฉพาะกรณีการฆ่าสัตว์**. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล.

พระสมพงษ์ ดิกขธมโม. (2551). **ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดเรื่องมุสาวาทในพุทธปรัชญาเถรวาท**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระมหาสำรวย ญาณสวโร. (2542). **การศึกษาเรื่องผลกระทบจากการล่วงละเมิดศีลข้อที่ 5 ที่มีต่อสังคมไทย**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระอาจารย์มิตซูโอะ คเวสโก. (2553). **ทุกข์เพราะไม่มีเมตตาแก่ตนเอง. ย็มน้อย ๆ ในใจ**. กรุงเทพฯ: อักษรสัมพันธ์ (1987) จำกัด.

แพรวภัทร ยอดแก้ว. (2558). **การถอดบทเรียนการดำเนินงานหมู่บ้านศีล 5 ของจังหวัดนครปฐม**. การประชุมวิชาการระดับชาติสังคมความรู้และดิจิทัล. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โรงแรมแคนทารีฮิลล์ จังหวัดเชียงใหม่.

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ผู้จัดทำ. (2539). **พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

มูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา. (2554). สืบค้น 18 พฤศจิกายน 2560. จาก www.dhammadhome.com/webboard/topic.

เมธา ตรีเมทาธิป. **ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of need)**. สืบค้น 18 พฤศจิกายน 2560. จาก <https://www.gotoknow.org/posts/629839>.

สรศักดิ์ พรหมมาชี. (2545). **ความรู้เรื่องศีล 5 รักษาศีล 5 แล้วได้อะไร**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: วัฒนาการพิมพ์.

สำนักพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ. (2558). **ความหมายของศีล 5**. สืบค้น 9 ธันวาคม 2560. จาก

<http://cpm.onab.go.th/index.php?>

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2560). **สถิติการรับแจ้งและจับกุมกลุ่มคดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ จำแนกตาม**

ประเภทคดีที่รับแจ้งทั่วราชอาณาจักร พ.ศ. 2549 – 2558. สืบค้น 18 พฤศจิกายน 2560.

จาก: <http://service.nso.go.th>.

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2560). **สถิติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเปรียบเทียบกับสถิติการยื่นคำขอรับค่าตอบแทน**

ผู้เสียหายของสำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2555). **สถิติศาสนาและวัฒนธรรม**. สืบค้น 5 พฤศจิกายน 2560. จาก www.nso.go.th/sites/2014

วิชณ สุमितสุวรรณค์. (ม.ป.ป.). **การรักษาศีล ๕** กับการสร้างสันติสุขในสังคมไทยให้ยั่งยืน กรณีศึกษาตัวอย่าง หมู่บ้านรักษา

ศีล ๕ ในจังหวัดขอนแก่น. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 – 2560. สืบค้น 18

พฤศจิกายน 2560. จาก: <http://www.rlpd.go.th/>.

อัจฉริยา ชูตินันท์. (2555). **อาชญวิทยาและทัณฑวิทยา**. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

อึ้งฉนพ ชูบำรุง. (2540). **อาชญวิทยาแนวพุทธ**. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.